

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/4308. számú

törvényjavaslat

**a mértéktelen sérülést okozónak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes
hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetőleg korlátozásáról szóló,
Genfben, 1980. október hó 15. napján kelt Egyezmény 1. cikke, Genfben, 2001. december
21-én elfogadott módosításának kihirdetéséről**

**Előadó: dr. Göncz Kinga
külügyminiszter**

Budapest, 2007. november

2007. évi törvény

a mértéktelen sérülést okozónak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetőleg korlátozásáról szóló, Genfben, 1980. október hó 15. napján kelt Egyezmény 1. cikke, Genfben, 2001. december 21-én elfogadott módosításának kihirdetéséről

(Az Egyezmény módosított 1. cikke a Magyar Köztársaság vonatkozásában 2004. május 18-án lépett hatályba.)

1. §

Az Országgyűlés a mértéktelen sérülést okozónak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetőleg korlátozásáról szóló, Genfben, 1980. október hó 15. napján kelt Egyezmény 1. cikkének, Genfben, 2001. december 21-én elfogadott módosítását e törvénnyel kihirdeti.

2. §

Az Egyezmény 1. cikke módosításának hiteles angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Article 1

Scope of Application of the Convention

(amended 21 December 2001)

1. This Convention and its annexed Protocols shall apply in the situations referred to in Article 2 common to the Geneva Conventions of 12 August 1949 for the Protection of War Victims, including any situation described in paragraph 4 of Article 1 of Additional Protocol I to these Conventions.
2. This Convention and its annexed Protocols shall also apply, in addition to situations referred to in paragraph 1 of this Article, to situations referred to in Article 3 common to the Geneva Conventions of 12 August 1949. This Convention and its annexed Protocols shall not apply to situations of internal disturbances and tensions, such as riots, isolated and sporadic acts of violence, and other acts of a similar nature, as not being armed conflicts.
3. In case of armed conflicts not of an international character occurring in the territory of one of the High Contracting Parties, each party to the conflict shall be bound to apply the prohibitions and restrictions of this Convention and its annexed Protocols.
4. Nothing in this Convention or its annexed Protocols shall be invoked for the purpose of affecting the sovereignty of a State or the responsibility of the Government, by all

legitimate means, to maintain or re-establish law and order in the State or to defend the national unity and territorial integrity of the State.

5. Nothing in this Convention or its annexed Protocols shall be invoked as a justification for intervening, directly or indirectly, for any reason whatever, in the armed conflict or in the internal or external affairs of the High Contracting Party in the territory of which that conflict occurs.
6. The application of the provisions of this Convention and its annexed Protocols to parties to a conflict, which are not High Contracting Parties that have accepted this Convention or its Protocols, shall not change their legal status or the legal status of a disputed territory, either explicitly or implicitly.
7. The provisions of paragraphs 2-6 of this Article shall not prejudice additional Protocols adopted after 1 January 2002, which may apply, exclude or modify the scope of their application in relation to this Article.

1. cikk

Az Egyezmény hatálya

(2001. december 21-én módosították)

1. A jelen Egyezmény és az annak mellékletét képező Jegyzőkönyvek hatálya kiterjed a háború áldozatainak védelméről 1949. augusztus 12-én létrejött Genfi Egyezmények közös 2. cikkében meghatározott helyzetekre, ideértve az ezen Egyezmények I. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikke 4. bekezdésében foglalt bármely helyzetet is.
2. A jelen Egyezmény és az annak mellékletét képező Jegyzőkönyvek hatálya kiterjed, a jelen cikk 1. bekezdésben megjelölt helyzeteken kívül, az 1949. augusztus 12-i Genfi Egyezmények közös 3. cikkében meghatározott helyzetekre is. A jelen Egyezmény és az annak mellékletét képező Jegyzőkönyvek nem vonatkoznak belső zavargások és feszültségek során előálló helyzetekre, mint például zendülésekre, elszigetelt vagy szórványos erőszakos cselekményekre és egyéb hasonló természetű cselekményekre, minthogy azok nem fegyveres összeütközések.
3. Valamely Magas Szerződő Fél területén zajló nem nemzetközi jellegű fegyveres összeütközések esetén mindegyik összeütközésben részt vevő fél köteles a jelen Egyezmény és az annak mellékletét képező Jegyzőkönyvek tiltásait és korlátozásait betartani.
4. A jelen Egyezményben vagy az annak mellékletét képező Jegyzőkönyvekben semmit sem szabad úgy értelmezni, mint ami érinti az állam szuverenitását vagy a kormányt az állam kötelezettségét, hogy minden törvényes eszközzel fenntartsa vagy helyreállítsa az állam jogrendjét, vagy hogy megvédje az állam nemzeti egységét és területi sérthetlenségét.
5. A jelen Egyezmény vagy az annak mellékletét képező Jegyzőkönyvekben semmit sem szabad úgy értelmezni, mint ami igazolja a bármely okból történő közvetlen vagy közvetett beavatkozást a fegyveres összeütközésbe, illetve azon Magas Szerződő Fél bel- vagy külügyeibe, melynek területén az összeütközés folyik.
6. A jelen Egyezmény és az annak mellékletét képező Jegyzőkönyvek rendelkezéseinek alkalmazása olyan összeütközésben álló felekre, amelyek nem Magas Szerződő Felek, de a jelen Egyezményt vagy az annak mellékletét képező Jegyzőkönyveket elfogadták, nem befolyásolja, sem közvetve, sem közvetlenül, jogállásukat vagy a vitatott terület jogállását.

7. A jelen cikk 2-6. bekezdései semmilyen kötelezettséget nem jelentenek a 2002. január 1. után elfogadásra kerülő kiegészítő Jegyzőkönyvekre nézve, melyek saját hatályukat jelen cikkre vonatkozóan alkalmazhatják, kizárhatják vagy módosíthatják.”

3. §

(1) E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) Felhatalmazást kap a külpolitikáért felelős miniszter és a honvédelemért felelős miniszter, hogy az Egyezmény módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt hiteles angol nyelvű szövegét és annak magyar nyelvű fordítását a Magyar Közlönyben közzétegye.

(3) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a honvédelemért felelős miniszter és a külpolitikáért felelős miniszter gondoskodik.

INDOKOLÁS

A mértéktelen sérülést okozó vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetőleg korlátozásáról szóló Egyezményt¹(továbbiakban: Egyezmény) és a mellékletét képező három eredeti Jegyzőkönyvet az ENSZ e célra összehívott konferenciája 1980. október 10-én fogadta el. Az Egyezmény 1983. december 2-án lépett hatályba, Magyarországon az 1984. évi 2. törvényerejű rendelet hirdette ki.

Az 1995-96 folyamán kétszer ülésező felülvizsgálati konferencia az Egyezmény II. Jegyzőkönyvének módosításáról és egy újabb, negyedik Jegyzőkönyv csatolásáról döntött. A módosítás és a kiegészítés megerősítése Magyarországon az (1997. november 26-án elfogadott) 1997. évi CXXXIII. törvénnyel történt meg.

Az Egyezmény és a mellékletét képező Jegyzőkönyvek a nemzetközi humanitárius jog és a fegyverzetkorlátozás alapvető eszközei. Az Egyezmény célja, hogy megóvja a civil lakosságot bizonyos, túlzott mértékű sérülést okozó, vagy megkülönböztetés nélkül ható hagyományos fegyverek hatásaitól, illetve, hogy a harcoló katonák szenvedéseit csökkentse. A gyalogsági aknáknak általános és teljes betiltásához vezető folyamat kiindulópontjának az Egyezmény II. Jegyzőkönyve, valamint annak módosítása tekinthető.

Az Egyezmény komoly hiányosságaként tartották számon ugyanakkor, hogy annak hatálya - a módosított II. Jegyzőkönyv kivételével - csak nemzetközi jellegű konfliktusokra terjedt ki. A 2001. december 11-21. között ülésező 2. felülvizsgálati konferencia ennek jegyében az Egyezmény 1. cikkének módosításáról döntött. A 2001. december 21-i módosítás alapján az Egyezmény és a hozzá csatolt Jegyzőkönyvek hatálya kiterjed a nem nemzetközi fegyveres összeütközésekre is.

A módosítás a keretegyezményt érinti, és kizárólag a jelenleg létező négy Jegyzőkönyv hatályát terjeszti ki. A jövőben csatolandó Jegyzőkönyvek külön szabályozzák ezt a kérdést, elvileg el is térhetnek a keretegyezményben foglaltaktól. Az Egyezmény 2. felülvizsgálati konferenciáján való részvételről, az Egyezmény hatálya kiterjesztésének támogatásáról, a Kormány 2366/2001. (XII. 18.) Korm. határozata rendelkezett. Az Országgyűlés a 81/2002. (XI. 13.) számú OGY határozatában erősítette meg az Egyezmény 1. cikkének módosítását. Hazánk a megerősítő okiratot 2002. december 27-én helyezte letétbe New Yorkban, az Egyesült Nemzetek Főtitkáranál. A módosítás az Egyezmény 8. cikk (1) (b) bekezdése értelmében a huszadik megerősítő/jóváhagyásról szóló okirat letétbe helyezésétől számított hat hónappal, jelen esetben 2004. május 18-án lépett hatályba. A Magyar Köztársaság vonatkozásában is ez az időpont a hatálybalépés napja. Az Egyezmény módosított 1. cikkének kihirdetésére azonban eddig nem került sor.

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló időközben elfogadott 2005. évi L. törvény rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben a szerződéskötéssel összefüggésben még el nem végzett cselekmények tekintetében is alkalmazni kell. A törvény 9. §-a kimondja, hogy amennyiben a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére az Országgyűlés adott felhatalmazást, azt törvényben kell kihirdetni. Ez alapján, valamint figyelemmel arra, hogy az Egyezmény eredeti szövegét törvényerejű rendelet hirdette ki, a módosított 1. cikket törvényben kell kihirdetni.

¹ Közismert elnevezéssel: a Bizonyos Hagyományos Fegyverekről szóló Egyezmény, angol rövidítéssel CCW (Certain Conventional Weapons Convention).